

CAP. IV.

De Geographiæ in historia
usu.

§. 1.

Geographiæ usum in historia requirit rerum gestarum circumstantia: nam de quavis re, vel primum, *ubi gesta sit*, quæri solet. Hinc Cicero l. 2. de Orat. in historia regionum descriptionem consideremus ait. Imo *Aristoteles I. Rhetor.* lectionem Geographorum ad τὴν νομοθετικὴν, ad legum ferendarum peritiam, valde conducere affirmat. Quia illi leges gentium & mores annotare solent, quod *Strabo* imprimis fecit.

§. 2.

Geographia autem globum terræqueum describit, in quo res hominum olim gestæ sunt, & adhuc geruntur hodie. Igitur partium orbis, & in hoc regionum, insularum & marium delineatio perlustranda est in chartis, quæ

F

Geo-

Geographicæ appellantur: ut, ubi urbes & regna condita, qui illorum fines, quæ vicinæ gentes, quæ bella hic aut ibi gesta, rectius nosci queat.

§. 3.

Sed ut historia in antiquam, mediam, & novam distingvi solet; ita & *Geographia* vel *antiqua*, vel *media*, vel *nova* est. Antiqua & nova a viris doctis sat exulta atque chartis illustrata fuit. *Media* vero propter literarum barbariem, per gentium barbararum bella invecam, neglecta hactenus, magis excoli desiderat.

§. 4.

Antiquam *Strabo*, *Ptolomeus*, *Pomponius Mela*, *Plinius in Hist. Naturali*, *C. Julius Solinus in Polyhistore*, præcipue illustrarunt. Quibus ex recentioribus *G. Hornium in Geograph. Antiqua*, *Salmasium in Exercit. Plin. Samuelem Bochartum in Phaleg*, & *Christianum Adrichomium in Theatro Terra S. jungas*, qui historiae sacrae vel Judaicae cogn-

gnoscendæ præcipue inservit. Merentur etiam *Periplus Scylacis Caryandensis* cum translatione & castigationibus *Isaaci Vossii*, *Stephanus de Urbibus* cum *Thomæ de Pinedo Lusitani observationibus*, & *Pausanias in Descriptione Græciæ* evolvi.

S. 5.

In nova vel recentiori *Geographia* multi, tum qui in compendio, tum qui in systemate orbem descripserunt, nominari possent. Sed tironi, vel *Claveri*, *Bertii*, vel *Abram. Gælnizii* & *Clar. Christ. Cellarii nostri compendia Geographica* jam scholis nota, sufficere possunt, chartis simul in eorum lectione Geographicis adhibitis. Systematum Geographicorum recentes scriptores, inprimis qui Hydrographiam illustrarunt, *celeberrimus Becmannus in Hist. Orbis Terrarum Geographica & civili* recensuit, quos inde repetere, jam supersedemus.